

Aktualizacja Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

*warsztaty subregionalne
– subregion północny*

Zarząd Województwa Śląskiego

Aktualizacja Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

*warsztaty subregionalne
– subregion północny*

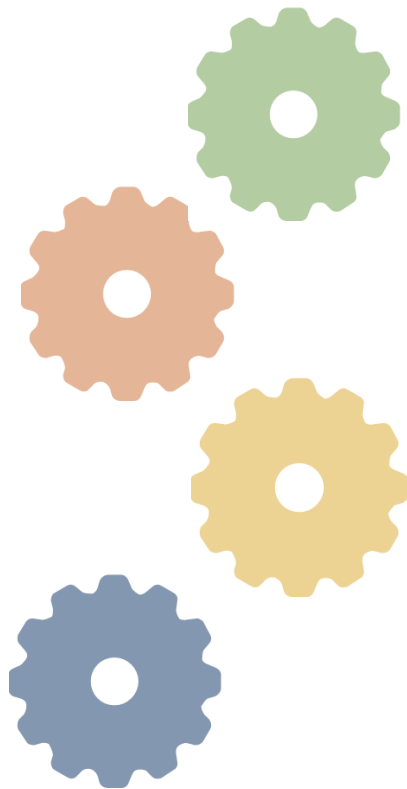
dr Mariusz Raczek

Kierownik Referatu Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego
Wydział Rozwoju Regionalnego

Przesłanki aktualizacji Strategii „Śląskie 2020+” oraz opracowania wybranych dokumentów branżowych

Dostosowanie zapisów dokumentów regionalnych do nowoprzyjętych oraz aktualnie przygotowywanych dokumentów na szczeblu rządowym

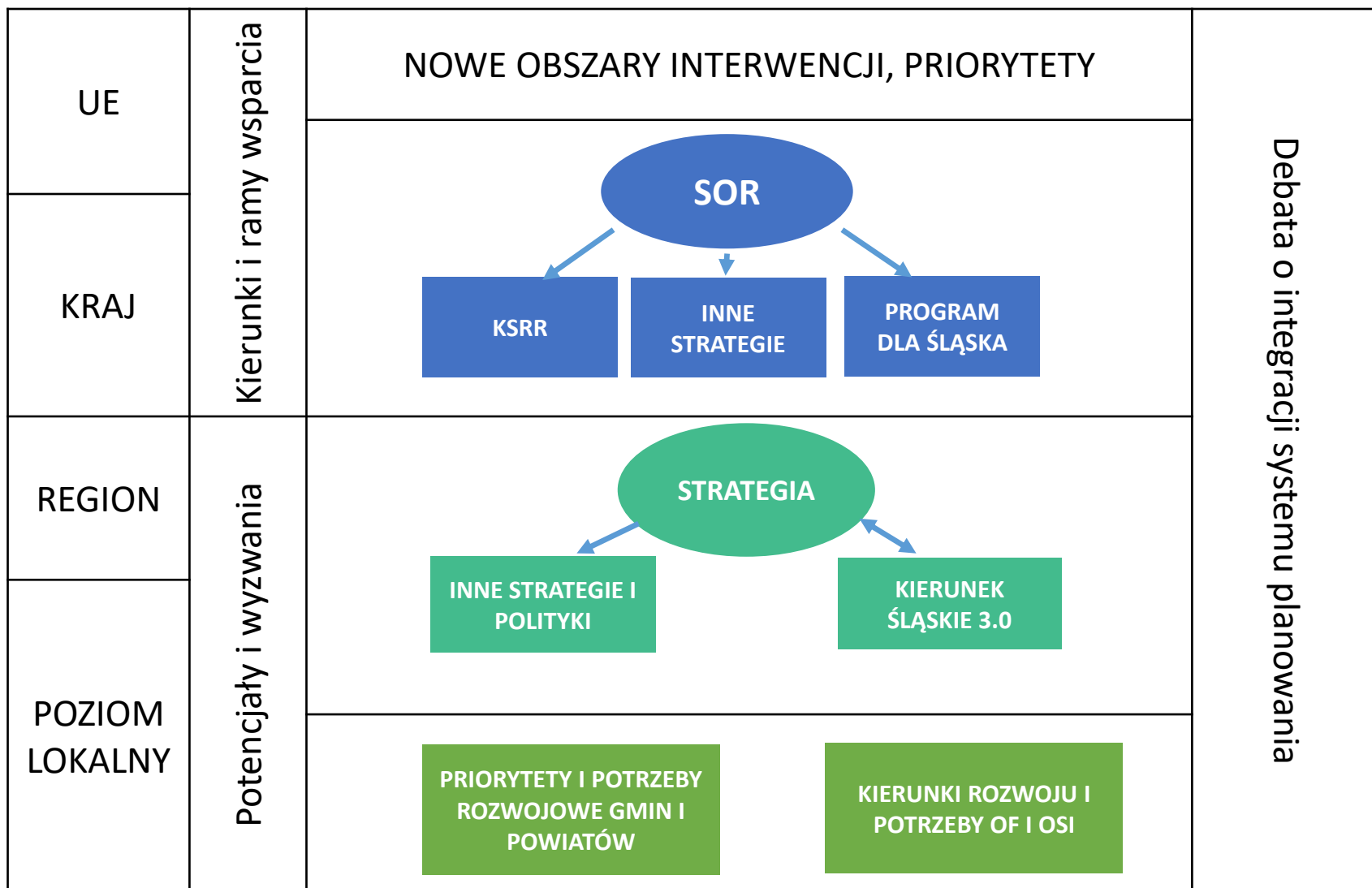
Przygotowanie własnych, kluczowych projektów samorządu województwa do realizacji po roku 2020 w ramach wdrażania krajowych i regionalnych programów

Konieczność rozpoczęcia prac koncepcyjnych związanych z pracowaniem nowego Regionalnego Programu Operacyjnego w ramach Polityki Spójności UE po 2020 r.

Włączenie się w proces wdrażania SOR i Programu dla Śląska, w tym przygotowanie do zintegrowania systemu planowania

UKŁAD UWARUNKOWAŃ DO AKTUALIZACJI STRATEGII

Ustalenia strategiczne KSRR 2030

Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo (wschodnia Polska, **obszary zagrożone trwałą marginalizacją**)

1.2. Wykorzystywanie potencjału rozwojowego **miast średnich tracących funkcje społeczno--gospodarcze**

1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska

1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych

1.5. Infrastruktura wspierająca dostarczanie usług publicznych

Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych

2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego

2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym

2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach

Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

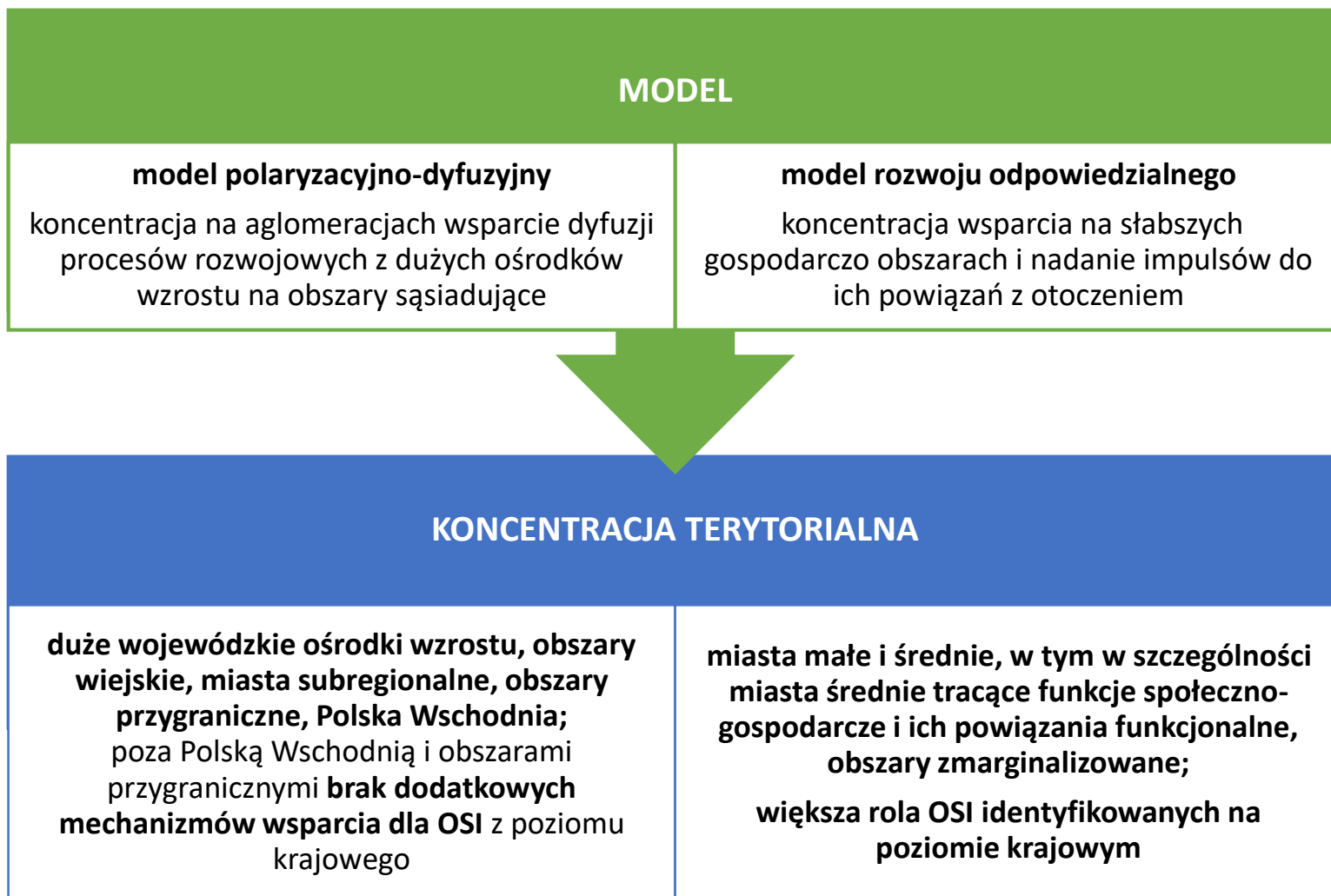
3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem

3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym

3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych

3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej

Zmiany w paradygmacie prowadzenia polityki rozwoju

Zmiany w paradygmacie prowadzenia polityki rozwoju

KONCENTRACJA TEMATYCZNA

wsparcie zależne od celów tematycznych polityki spójności oraz strategii wojewódzkich – w praktyce finansowane wszystkie cele tematyczne z największym komponentem wsparcia rozwoju infrastruktury

zintegrowane podejście skoncentrowane na przewyżczeniu barier i rozwoju potencjałów rozwojowych - zwiększenie roli wsparcia dla rozwoju specjalizacji gospodarczych, przekształcenie struktur gospodarczych, wsparcie instytucjonalne

FINANSOWANIE

finansowanie polityki regionalnej **głównie w oparciu o środki polityki spójności UE**

wzrost znaczenia środków krajowych, w tym podjęcie działań na rzecz zwiększenia wkładu krajowych środków na finansowanie polityki regionalnej; **zwiększenie roli instrumentów finansowych** w tym finansowania zwrotnego

Aktualizacja Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

IV KWARTAŁ 2019

Przewidywany termin ukończenia prac nad aktualizacją Strategii

25 CZERWCA 2018

Uchwałą Nr V/55/7/2018 Sejmiku Województwa Śląskiego Zarząd Województwa przystąpił do aktualizacji Strategii „Śląskie 2020+”

Aktualizacja systemu dokumentów polityki rozwoju

Regionalna Strategia
Innowacji Województwa
Śląskiego na lata 2013-2020

Strategia Polityki Społecznej
Województwa Śląskiego

Regionalna Polityka Rozwoju
Społeczeństwa
Informacyjnego
Województwa Śląskiego

Strategia Rozwoju
Kultury w Woj. Śląskim

Plan Zagospodarowania
Przestrzennego
Województwa Śląskiego
2020+

Strategia Rozwoju
Systemu Transportu
Województwa Śląskiego

Regionalna Polityka
Miejska Województwa
Śląskiego

Regionalna Strategia
Rozwoju
Gospodarczego
Województwa
Śląskiego

Regionalna Polityka
Zdrowia Województwa
Śląskiego

Regionalna Polityka
Rozwoju Edukacji
Województwa Śląskiego

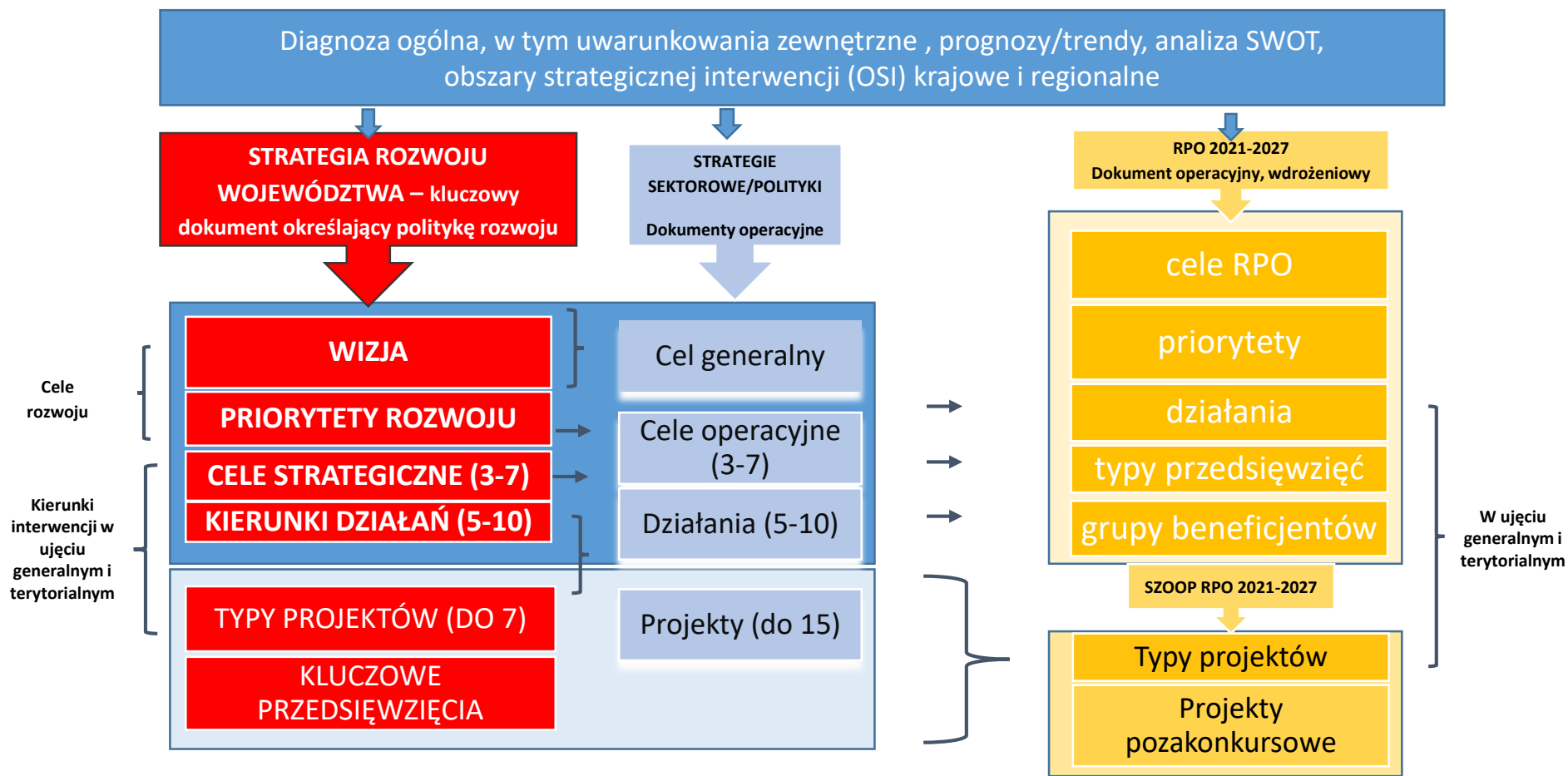
Polityka Gospodarki
Niskoemisyjnej dla
Województwa Śląskiego

Regionalna Polityka
Rewitalizacji
Województwa Śląskiego

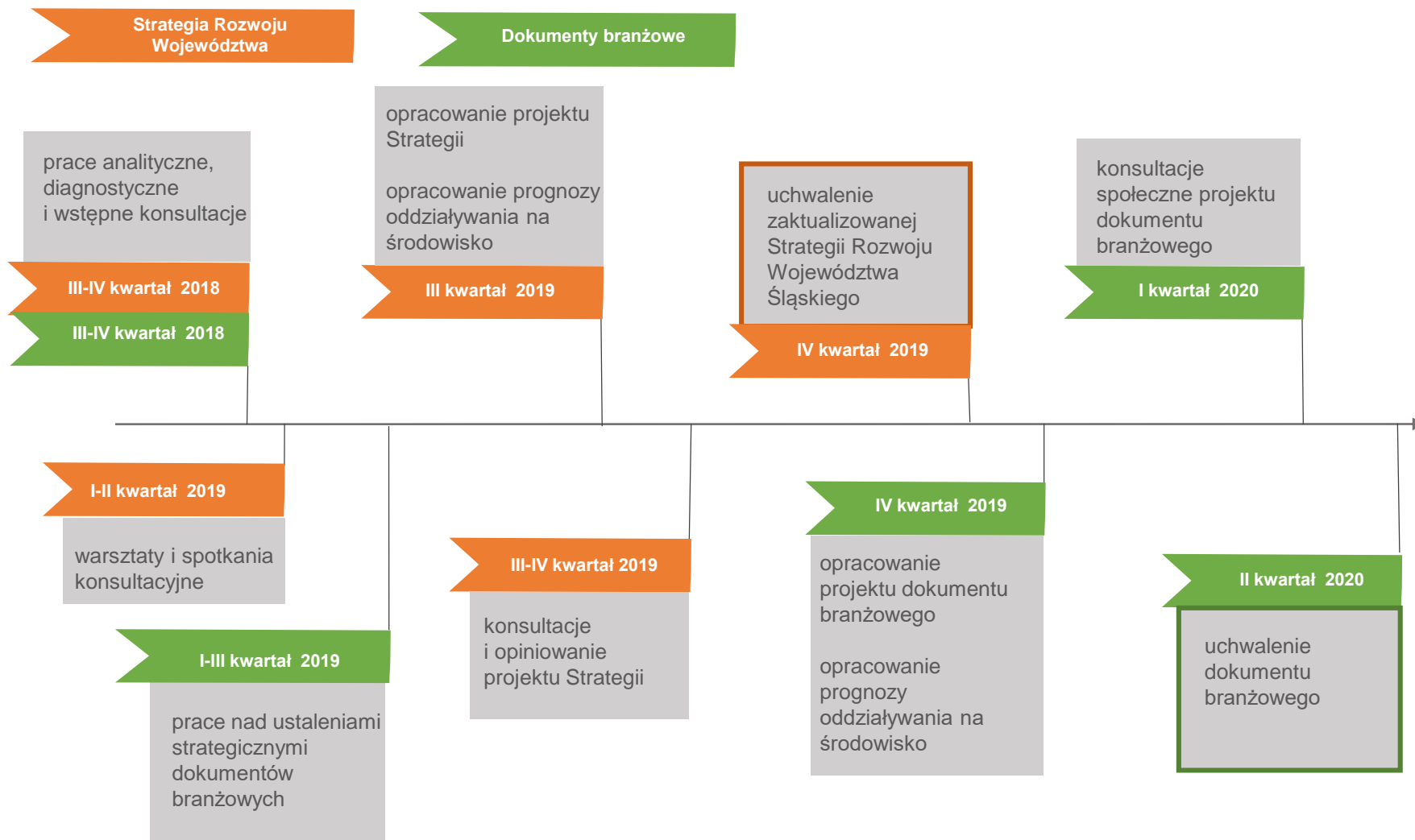
Dokumenty
opracowane
przez WRR

Dokumenty
opracowane
przez WRR i
BPP

Relacja układu dokumentu strategii rozwoju województwa, dokumentów branżowych oraz regionalnego programu operacyjnego

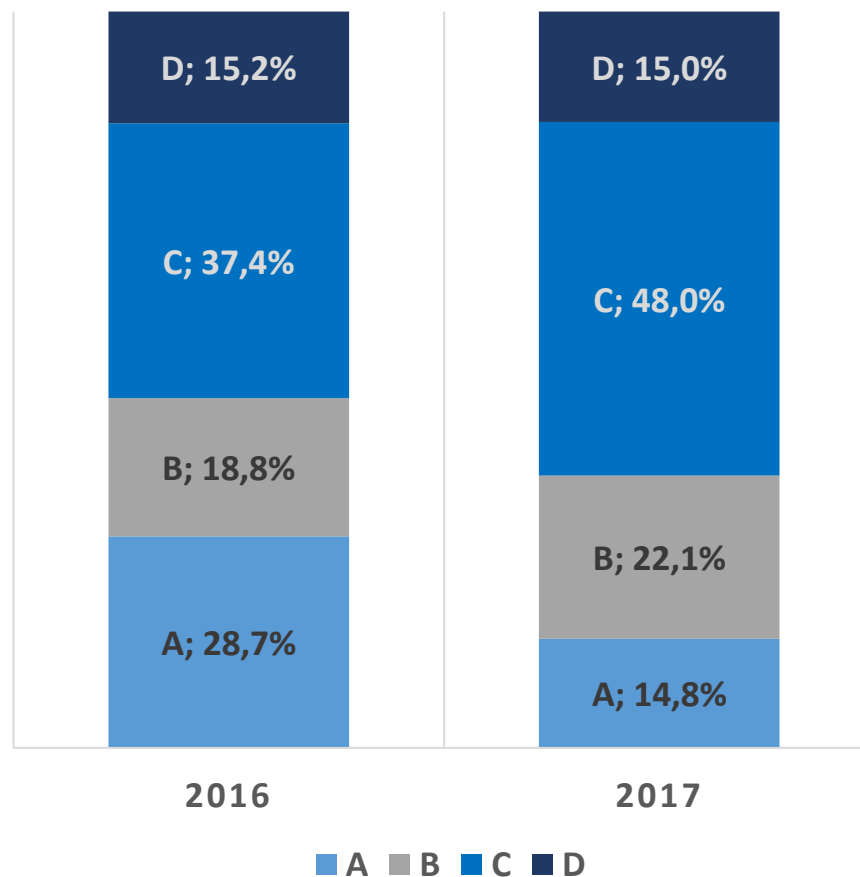
Harmonogram opracowania Strategii Rozwoju Województwa oraz dokumentów branżowych

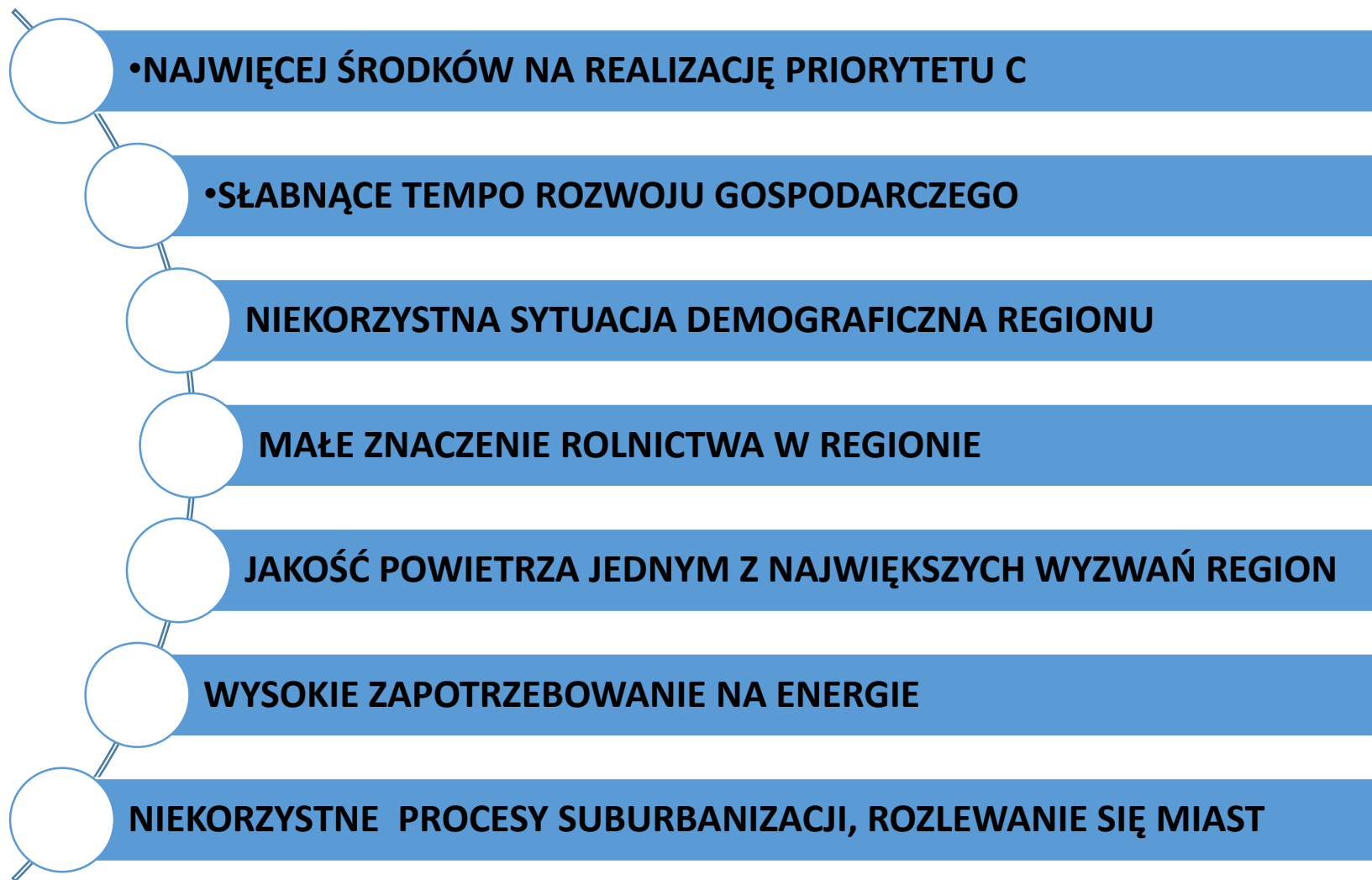
Realizacja priorytetów strategii

WYDATKI

Raport monitoringowy - główne spostrzeżenia -

Raport ewaluacyjny

- obszary wymagające koncentracji działań -

Zaleca się koncentrację działań na ośmiu obszarach problemowych:

POPRAWA POZIOMU
ZDROWIA
MIESZKAŃCÓW

USŁUGI SPOŁECZNE DLA
OSÓB STARSZYCH
I OSÓB Z
NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

PRZECIWDZIAŁANIE
SUBURBANIZACJI
ŁAD PRZESTRZENNY

POLITYKA MIGRACYJNA

POBUDZANIE
PRZYROSTU
NATURALNEGO

POBUDZANIE EKSPORTU

INNOWACYJNE
PRZEDSIĘBIORSTWA

POPRAWA JAKOŚCI
POWIETRZA

DUŻA DIAGNOZA STRATEGICZNA

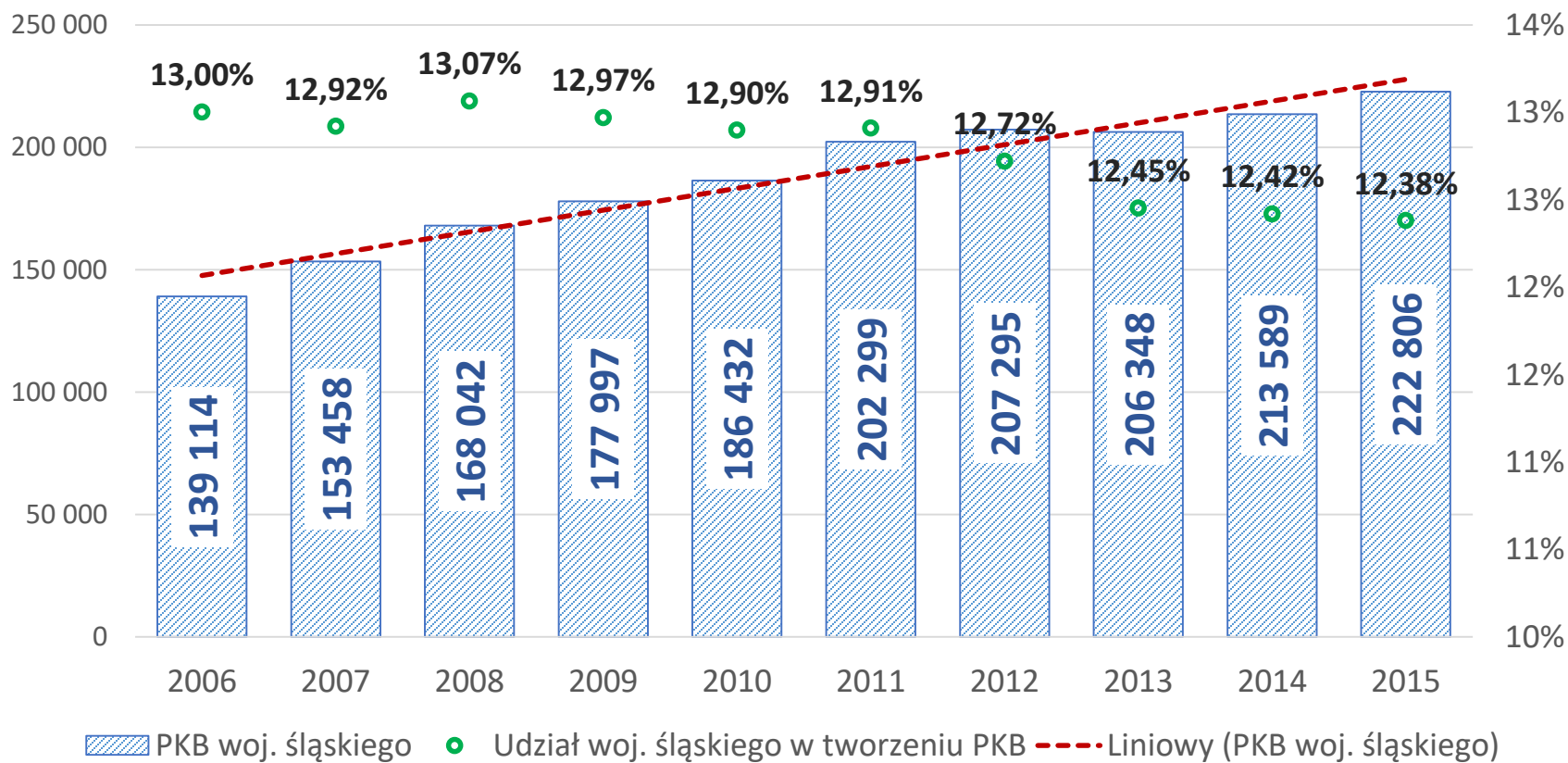

GŁÓWNE TRENDY I CECHY REGIONU

Sytuacja gospodarcza

GŁÓWNE TRENDY I CECHY REGIONU

Sytuacja demograficzna

Liczba
ludności:
4 548 180

Przyrost
naturalny na
1 tys.
ludności: -1,4

Saldo migracji
na 1 tys.
ludności: -0,9

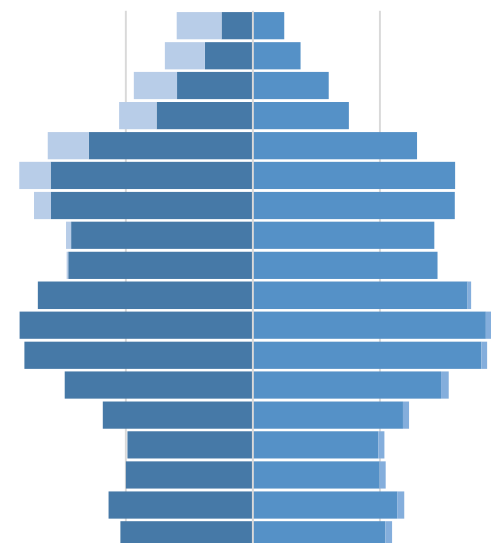
LICZBA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM

2000	2017
14,2%	22,0%

KOBIETY

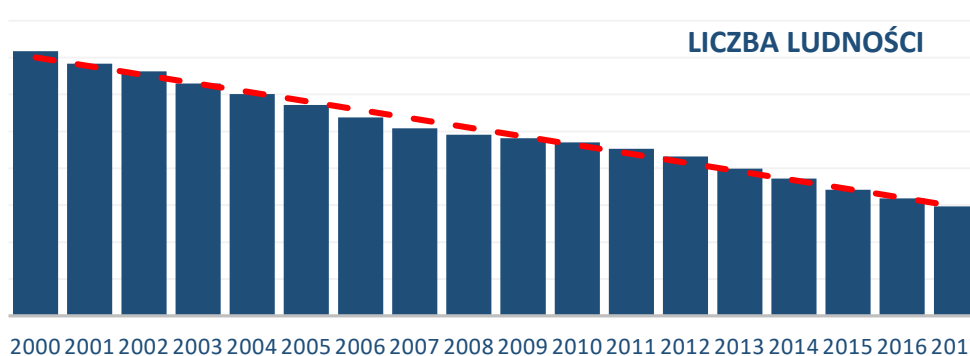
MĘŻCZYŹNI

85 i więcej
80-84
75-79
70-74
65-69
60-64
55-59
50-54
45-49
40-44
35-39
30-34
25-29
20-24
15-19
10-14
5-9
0-4

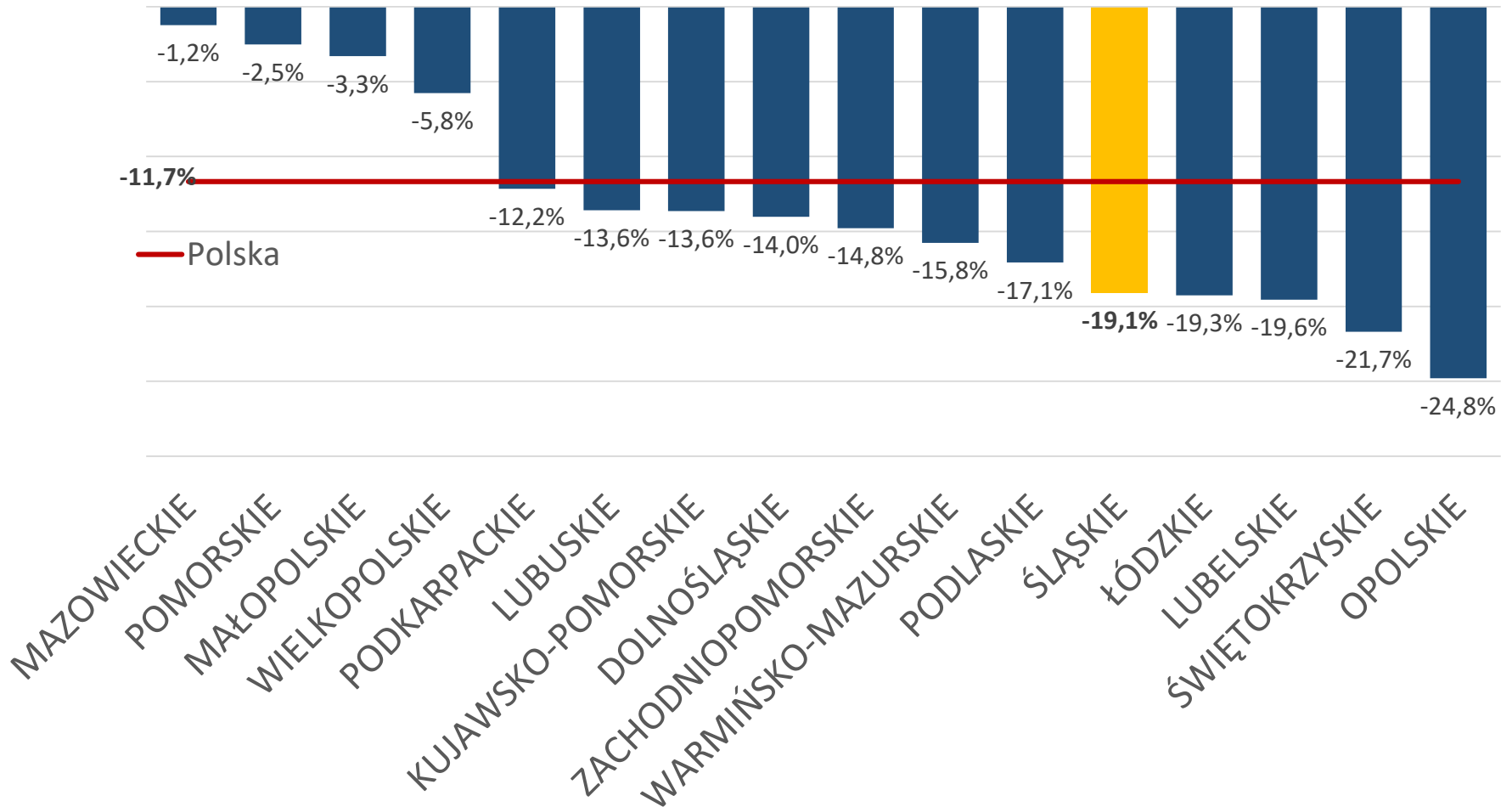

4 800 000
4 750 000
4 700 000
4 650 000
4 600 000
4 550 000
4 500 000
4 450 000
4 400 000

LICZBA LUDNOŚCI

Prognoza demograficzna do 2050 roku

GŁÓWNE TRENDY I CECHY REGIONU

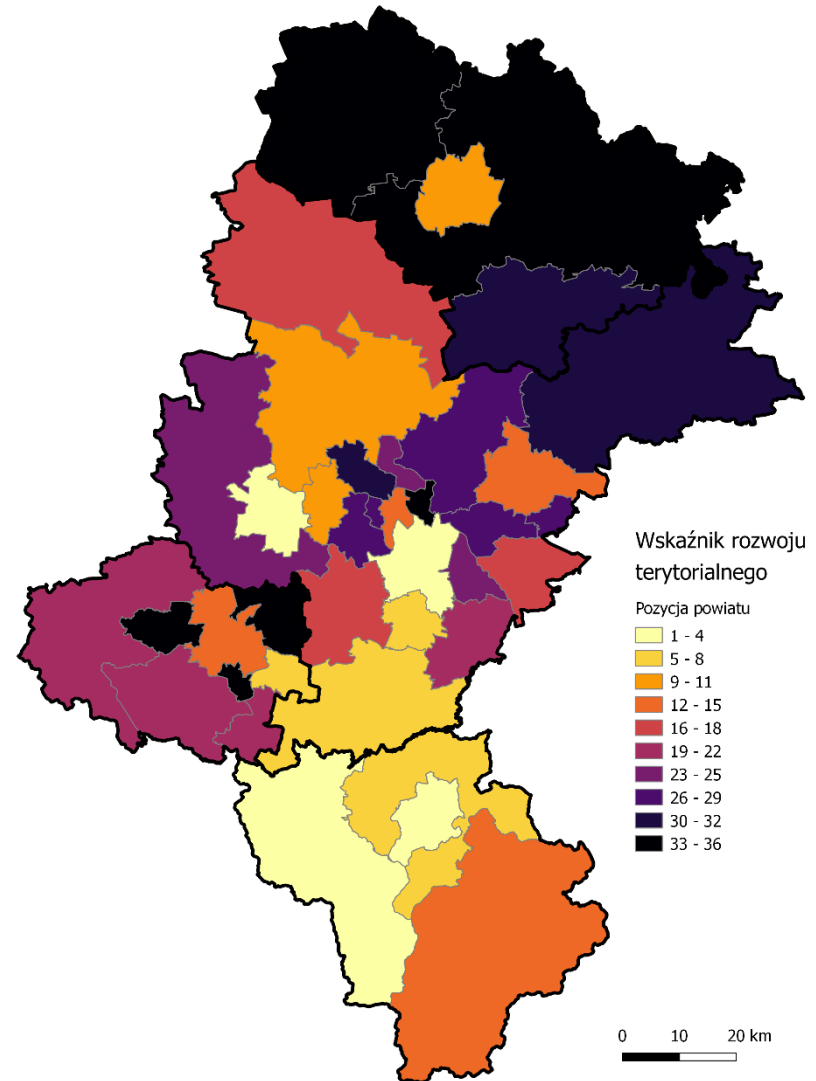

GŁÓWNE TRENDY I CECHY REGIONU

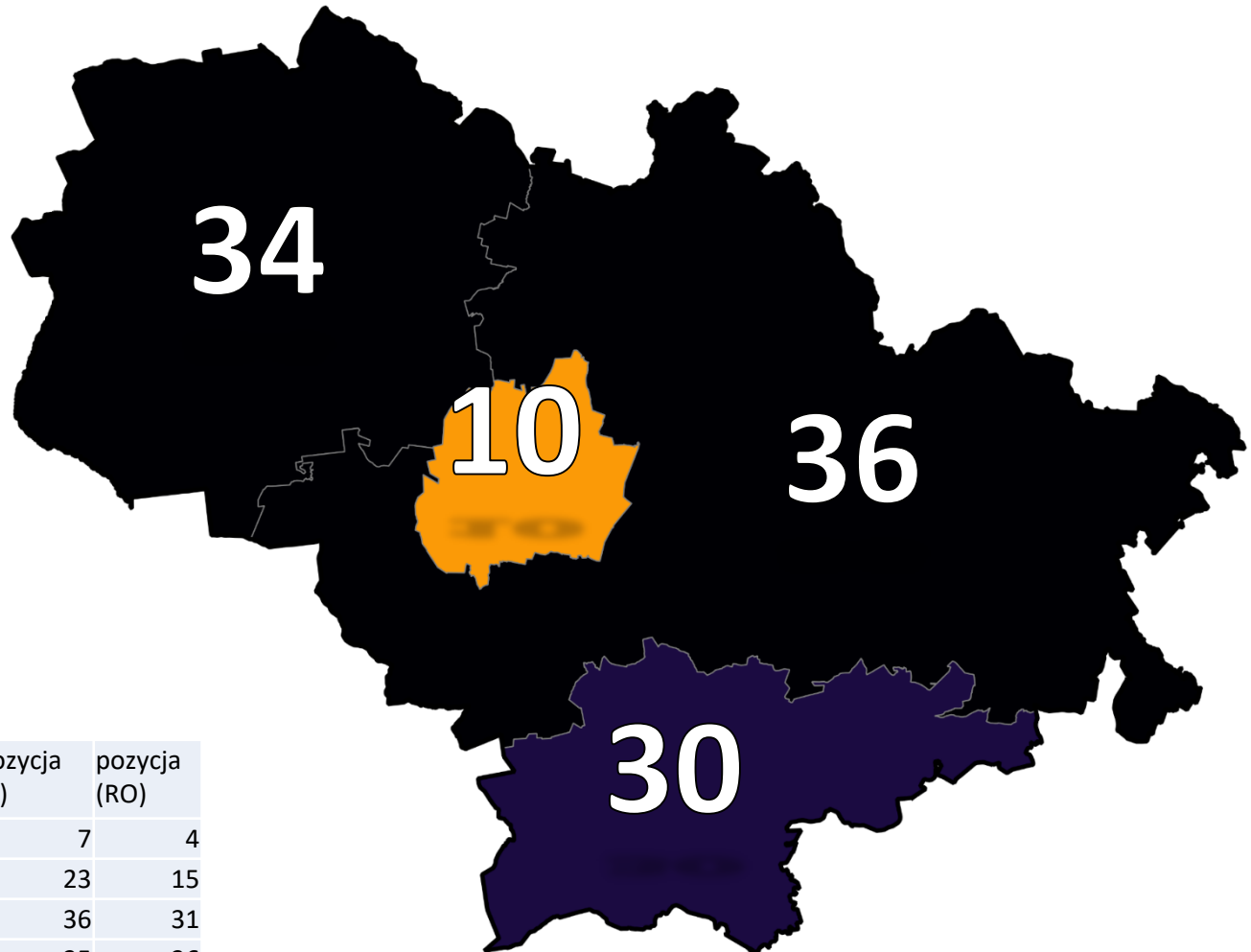
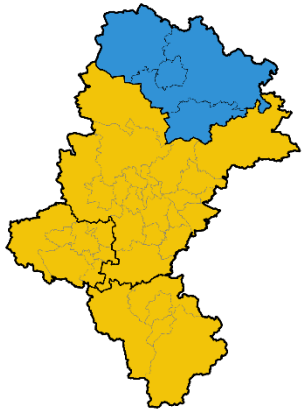
Wskaźnik Rozwoju Terytorialnego

Pozycja
powiatów
województwa śląskiego
według
Wskaźnika Rozwoju
Terytorialnego
za rok 2016

WSKAŹNIK ROZWOJU TERYTORIALNEGO

– subregion północny

Powiat	pozycja (NG)	pozycja (SR)	pozycja (P)	pozycja (RO)
Częstochowa	16	21	7	4
myszkowski	33	30	23	15
kłobucki	32	29	36	31
częstochowski	36	36	35	26

SUBREGION PÓŁNOCNY – CHARAKTERYSTYKA

NAJWIĘKSZA LICZBA SAMOCHODÓW NA 1 000 MIESZKAŃCÓW

NAJNIŻSZY ODSETEK KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI KANALIZACYJNEJ

NAJWIĘKSZY ODSETEK LUDNOŚCI W WIEKU POPRODUKCYJNYM

NAJNIŻSZA WARTOŚĆ WSKAŹNIKA PRZYROSTU NATURALNEGO

NAJWYŻSZY POZIOM BEZROBOCIA

KRÓTKI CZAS DOJAZDU ZESPOŁÓW RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

DUŻA LICZBA WYPADKÓW DROGOWYCH I OFIAR

WYSOKI UDZIAŁ ROLNICTWA W STRUKTURZE GOSPODARKI

NAJSŁABSZY DOSTĘP DO OPIEKI PRZEDSZKOLNEJ

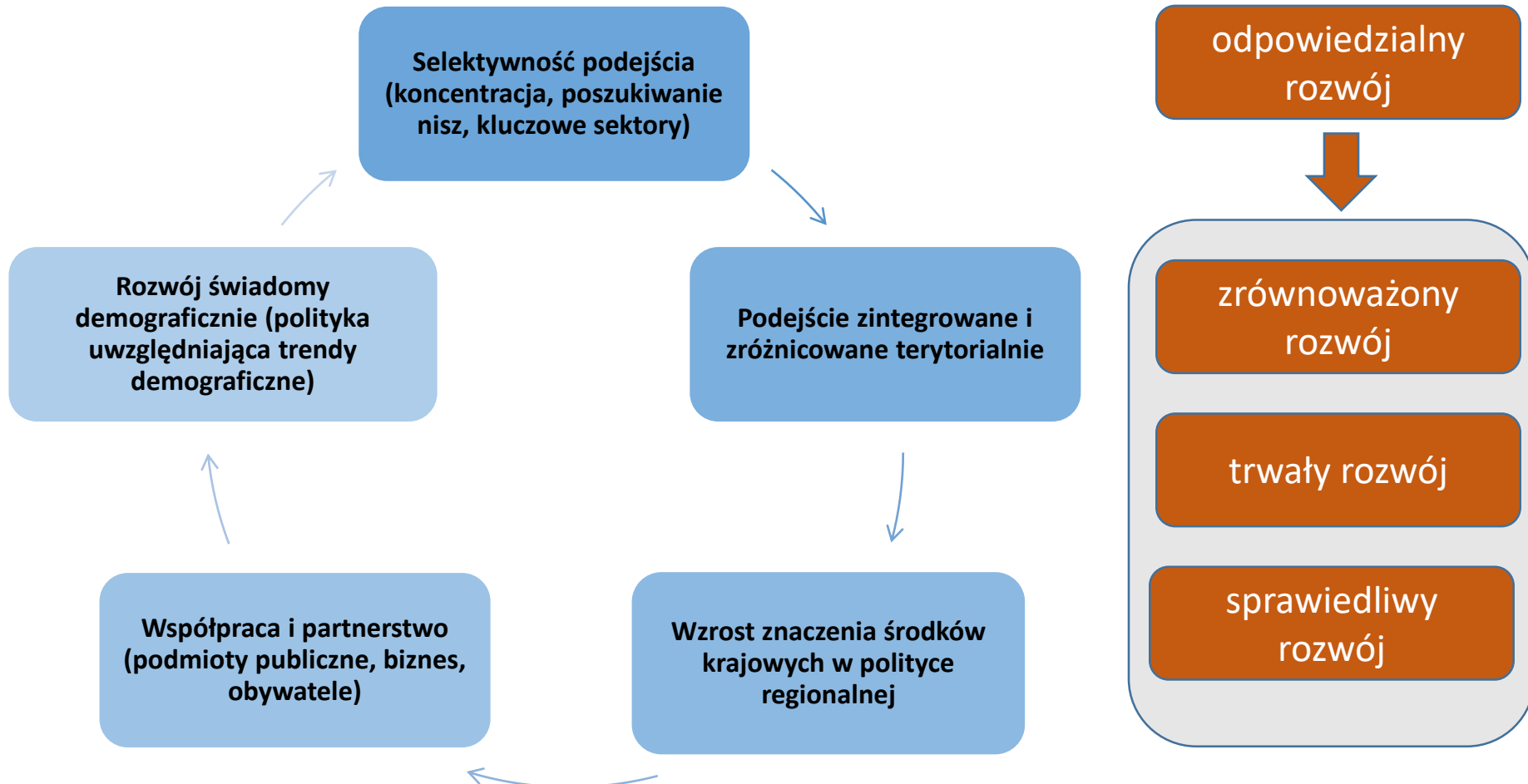
WARSZTATY

PYTANIE 1

Jakimi cechami ma charakteryzować się region/obszar w roku 2030?

Zasady i wartości realizacji zawarte w dokumentach krajowych (SOR, KSRR 2030)

Wizja rozwoju województwa – *Śląskie 2020+*

---

otwartość i kreatywność

bezpieczeństwo publiczne, socjalne i zdrowotne

wysokie kompetencje mieszkańców
wysoka jakość kształcenia na wszystkich poziomach

ugruntowany, pozytywny wizerunek regionu

pozycja jednego z kilku centrów rozwoju cywilizacyjnego Polski i Europy

koncentracja aktywności w dziedzinie badawczo-rozwojowej, zaawansowanych technologii

zdywersyfikowana nowoczesna struktura gospodarcza
rozbudowana i zmodernizowana infrastruktura, włączona w systemy transeuropejskie

wysoka jakość środowiska oraz bioróżnorodności obszarów
duże walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe, a także turystyczno-rekreacyjne
różnorodna oferta spędzania czasu wolnego

PYTANIE 1

Jakimi cechami ma charakteryzować się region/obszar w roku 2030?

Jakie cechy

Jakie wartości

Jakie kompetencje

Jakie wiodące idee rozwoju

chcemy:

- kontynuować, podtrzymywać?
- wzmacniać bo są istotne, ale wymagają wsparcia?
- kreować, bo ich nie ma?

PYTANIE 2

**Jakie kluczowe wyzwania/niewykorzystane potencjały ,
problemy/ można wskazać jako istotne z punktu widzenia
dynamizacji procesów rozwoju całego regionu i obszaru?**

Wyzwania zdefiniowane w politykach krajowych (SOR, KSRR 2030) oraz wskazane przez KE na okres 2021-2027 dla Polski i województwa śląskiego

LUDZIE

negatywne procesy demograficzne

starzenie się mieszkańców

niska aktywność zawodowa (w tym kobiet, osób 50+)

niska jakość życia i dostęp do usług

GOSPODARKA

kompetencje i umiejętności niedostosowane do rynku pracy

niska innowacyjność MŚP i nakłady na B+R

dywersyfikacja i transformacja gospodarcza

słaba współpraca nauki i biznesu

niska wydajność pracy i niski poziom produktywności

ŚRODOWISKO I INFRASTRUKTURA

zanieczyszczenie powietrza

niska efektywność energetyczna i produkcja OZE

rewitalizacja obszarów zdegradowanych

niekontrolowana suburbanizacja

niska gotowość dla gospodarki o obiegu zamkniętym

zrównoważona mobilność, braki zintegrowanej oferty transportu

niewystarczająca infrastruktura bazowa o charakterze krajowym, regionalnym i lokalnym

PYTANIE 2

Jakie kluczowe wyzwania/niewykorzystane potencjały ,
problemy/ można wskazać jako istotne z punktu widzenia
dynamizacji procesów rozwoju całego regionu i obszaru?

Jakie wyzwania w sferze społecznej, gospodarczej,
przestrzennej, środowiskowej można wskazać?

Co stanowi niewykorzystany potencjał, barierę rozwoju ?

Czy wyzwania te opierają się na potencjałach
niewykorzystywanych?

Czy wyzwania związane są z problemami, barierami ?

Czy problemy te mają charakter regionalny czy
obszarowy czy lokalny?

PYTANIE 3

Jakie działania, przedsięwzięcia, projekty o charakterze infrastrukturalnym, instytucjonalnym, organizacyjnym należy podjąć na rzecz podnoszenia konkurencyjności regionu/subregionu ?

PYTANIE 3

Jakie działania, przedsięwzięcia, projekty o charakterze infrastrukturalnym, instytucjonalnym, organizacyjnym należy podjąć na rzecz podnoszenia konkurencyjności regionu/subregionu ?

Kto powinien być realizatorem tych przedsięwzięć, projektów?

Jaki jest zasięg oddziaływania, znaczenie projektów?

Jaki jest horyzont czasowy projektów?

Jakie działania / przedsięwzięcia / projekty sprawdzają się, są skuteczne i warto je realizować ?

w rozwoju innowacyjności / w rozwoju przedsiębiorczości? Co najlepiej działa?

w zakresie usług, których potrzebują mieszkańcy, w tym seniorzy, młodzi rodzice, osoby z niepełnosprawnościami, teraz i w bliskiej przyszłości? Jak je skutecznie dostarczyć?

by skutecznie kształcić dla potrzeb gospodarki, w tym lepiej współpracować z przedsiębiorcami? By wykorzystać potencjał mieszkańców, w tym biernych zawodowo, o niskich kwalifikacjach?

by przekonać mieszkańców do rezygnacji z transportu indywidualnego na rzecz aktywnych form mobilności (np. rower) oraz transportu publicznego?

by skutecznie mierzyć się ze zmianami klimatu, poprawiać jakość środowiska w miastach / wsiach?

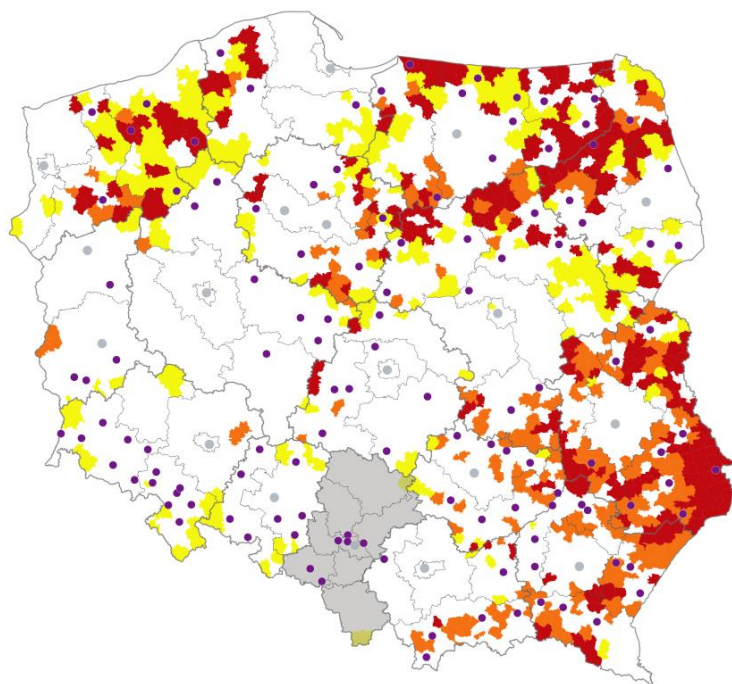
by zaktywizować obszary zdegradowane? Jakie działania najlepiej sprawdzają się na takich obszarach? Czy miasta i obszary wiejskie potrzebują różnych narzędzi i różnych działań?

PYTANIE 4

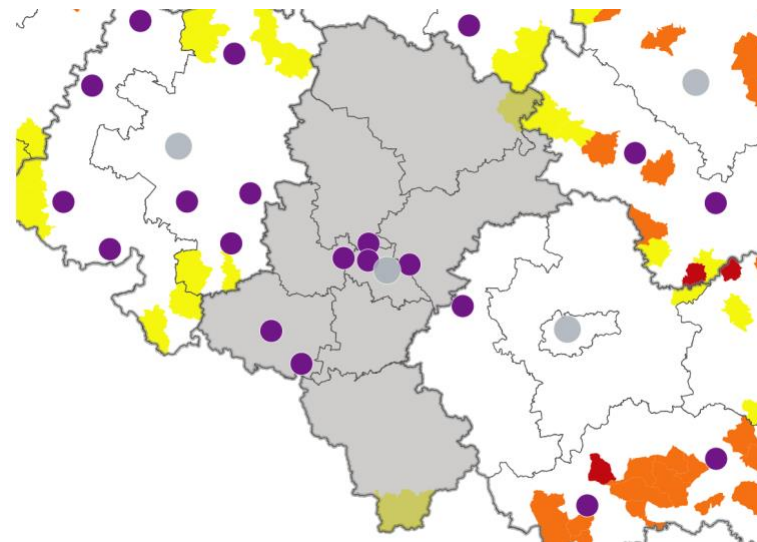

Jakie płaszczyzny współpracy w wymiarze przestrzennym i sektorom powinno się realizować w regionie ?

Obszary Strategicznej Interwencji w województwie śląskim (KSRR 2030)

Obszary zagrożone trwałą
marginalizacją w woj. śląskim

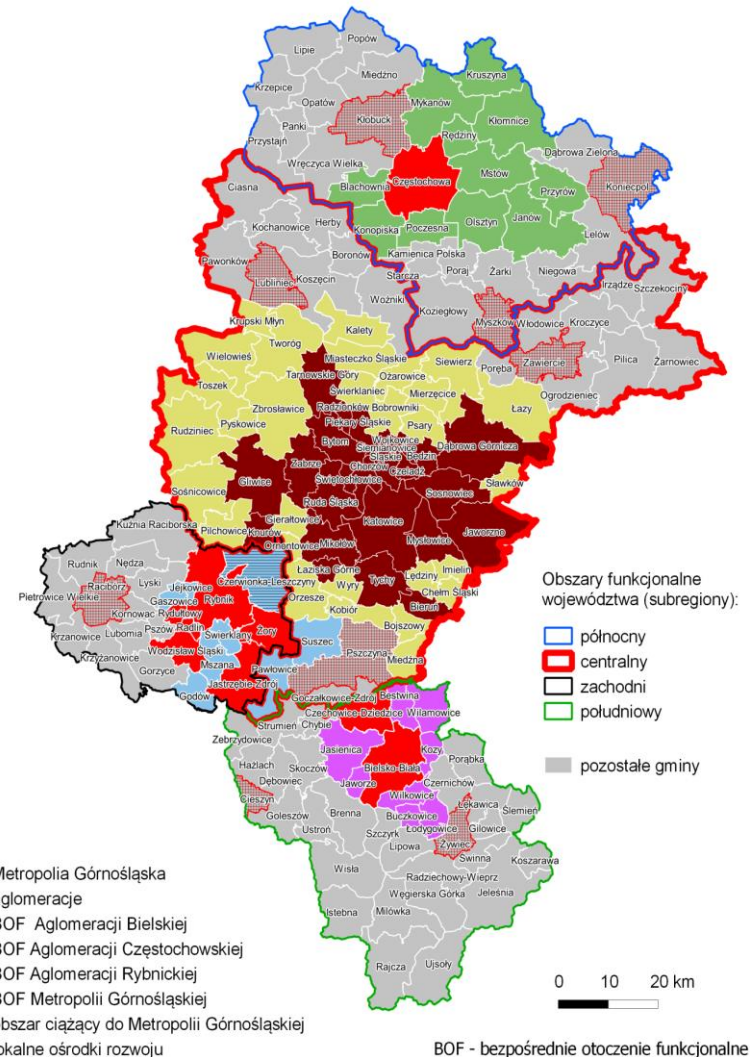
Miasta średnie tracące funkcje
społeczno-gospodarcze:
Rydułtowy, Zabrze, Jastrzębie-
Zdrój, Sosnowiec, Bytom,
Świętochłowice.

Obszary Strategicznej Interwencji w ujęciu regionalnym

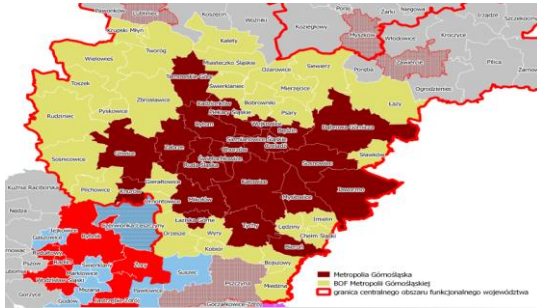
Metropolia Górnośląska

Aglomeracje:
Częstochowska, Rybnicka, Bielska

Lokalne ośrodki rozwoju

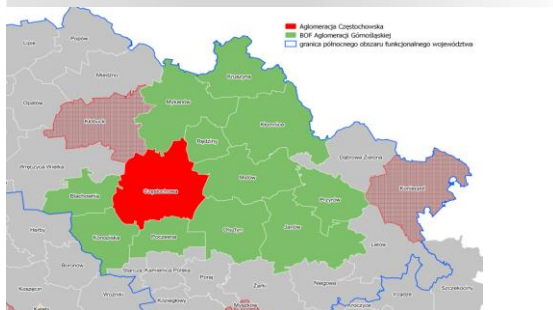
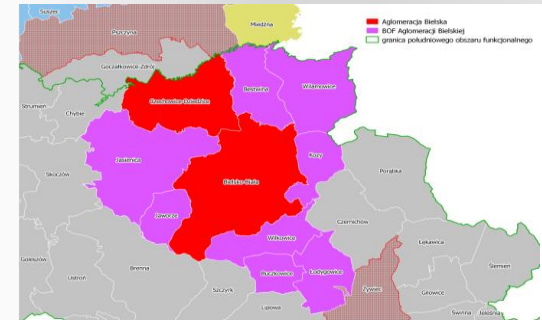

Obszary Strategicznej Interwencji w ujęciu regionalnym

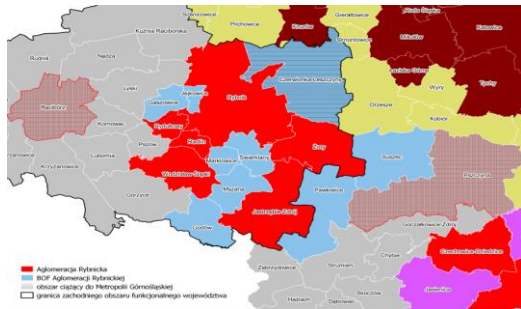
Metropolia Górnośląska i jej bezpośrednie otoczenie funkcjonalne.

Aglomeracja Bielska i jej bezpośrednie otoczenie funkcjonalne

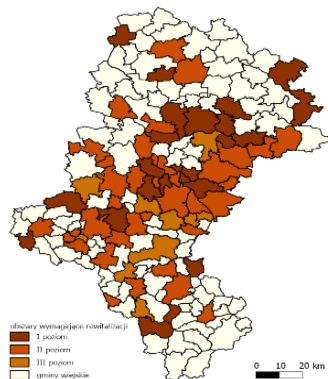
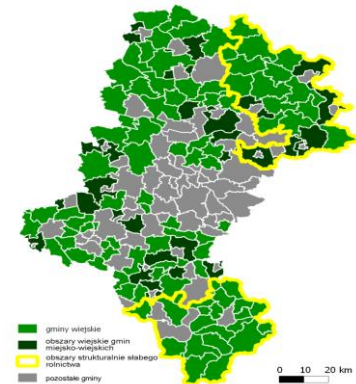
Aglomeracja Częstochowska i jej bezpośrednie otoczenie funkcjonalne

Obszary Strategicznej Interwencji w ujęciu regionalnym

Aglomeracja Rybnicka i jej bezpośrednie otoczenie funkcjonalne

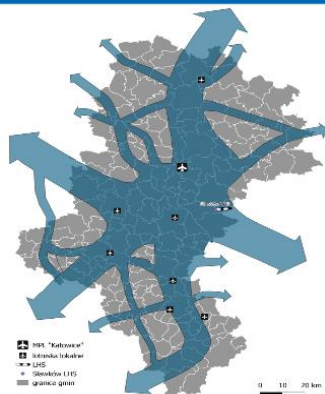
Obszary wiejskie

Obszary wymagające rewitalizacji

Obszary Strategicznej Interwencji w ujęciu regionalnym

Obszary korytarzy sieci transportowych

Obszary przygraniczne

Obszary skrajnie peryferyjne

Obszary Strategicznej Interwencji w ujęciu regionalnym

Obszary cenne przyrodniczo

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

PYTANIE 4

Jakie płaszczyzny współpracy w wymiarze przestrzennym i sektorom powinno się realizować w regionie ?

Jakie typy obszarów strategicznej interwencji powinny być zdefiniowane w regionie?

W jakich obszarach warto realizować wspólne działania i projekty? Region – samorzady lokalne,
Region – rząd

---

uwagi można zgłaszać pod adresem e-mail:

strategia@slaskie.pl

Analizy i badania dostępne na stronie

rcas.slaskie.pl